

Taboe op zweet en lichaamsgeur

Op warme dagen zoals afgelopen zomer zullen de plekken die gevoelig zijn voor transpiratie niet droog gebleven zijn. De plaatsen waar transpiratie het meest voorkomt zijn de oksels, het voorhoofd, de liezen, de handen en de voeten. Daar zitten ook de meeste zweetklieren. Een volwassene heeft ongeveer 1,8 vierkante meter huid, die vier miljoen zweetklieren telt.

De geur speelt een rol in de seksuele aantrekkingskracht tussen mensen. Zweeten is heel normaal, tot het moment dat er sprake is van overmatige transpiratie. Altijd overmatig zweeten als je bijvoorbeeld een representatieve functie hebt, kan een probleem geven in het dagelijkse leven. Het kan onzeker maken en naarmate je onzekerheid toeneemt kan het zweeten erger worden, angst zweeten. Onder druk van het schoonheidsideaal zijn zweet en lichaamsgeur taboe. We willen nu koste wat kost droog blijven en geen geur verspreiden. De industrie van de deodorant vaart er wel bij.

In de Verenigde Staten is er veel belangstelling voor overmatig zweetbehandelingen en zijn er ook klinieken voor kinderen die te veel zweeten. Op de website www.sweathelp.org staat veel informatie over de laatste ontwikkelingen.

Tijdens deze hete zomer meldden zich ook veel mensen op de polikliniek dermatologie met overmatig transpireren. Indien u mensen in uw instituut heeft die veel problemen ervaren met het overmatig zweeten kunt u hen doorverwijzen naar een dermatoloog.

Eccriene zweetklieren

Er bestaan twee verschillende zweetklieren: eccriene en apocriene klieren. Eccriene zweetklieren, ook wel merocriene zweetklieren genoemd, komen het meeste voor. Met name op de handpalmen, de voetzolen, het voorhoofd en de oksels. Het deel wat zweet aanmaakt is in de dermis gelegen. De porie ligt in de oppervlakte van de huid. Zweet is meestal zwak zuur en heeft een pH tussen de vier en zes.

Zweeten wordt gereguleerd door het sympatische zenuwstelsel. De belangrijkste functie van zweeten is het voorkomen van oververhitting. Dat soort zweet start meestal op het voorhoofd en spreidt zich dan over de rest van het lichaam uit. 'Koud' zweet wat door hevige emoties wordt opgewekt begint bij de handpalmen, voetzolen en oksels.

Apocriene zweetklieren

De apocriene zweetklieren komen het meeste in de oksels en de anogenitale regio voor. Apocriene zweetklieren zijn groter dan eccriene zweetklieren. De ductus van de apocriene zweetklieren eindigen in het haarzakje. Het apocriene zweet lijkt erg veel op eccrien zweet, maar be-

vat ook nog vetachtige stoffen en eiwitten. Daarom is dit zweet visceus en het kan soms een melkachtige of gele kleur hebben. Aanvankelijk is dit zweet geurloos, maar wanneer de organische bestanddelen van dit zweet worden afgebroken door micro-organismen op de huid zelf, gaat dit zweet stinken. De apocriene klieren beginnen rond de puberteit onder de invloed van androgenen te functioneren.

Extreem zweeten

Hyperhidrosis is te veel, aanvalsgewijs of continue zweeten. Het wordt veroorzaakt door overactiviteit van één type zweetklier, namelijk de eccriene klier. Deze klieren bevinden zich bijna overal op het lichaam, maar vooral in de handpalmen, op de voetzolen en in de oksels. Bij sommige mensen is hyperhidrosis vanaf de geboorte aanwezig, maar meestal ontstaat het vanaf tien tot twintigjarige leeftijd en houdt het tientallen jaren aan. Soms wordt het zweeten verergerd door lichamelijke inspanning, mentale concentratie, nervositeit of een hoge temperatuur. Maar ook zonder deze prikkels is er vaak al een constante hinderlijke zweetproductie. Overmatig zweeten is onaangenaam en brengt vaak ook een onaangename geur mee doordat bacteriën zich ontwikkelen en een geur afgeven. Ook de vochtigheid is vervelend, steeds klamme handen, natte voeten of een natte rug. Vooral bij zweetvoeten ontstaat er een onaangename geur. Dit vormt dan ook vaak het grootste probleem. Daarnaast zijn deze vochtige huidgebieden kwetsbaar waardoor gemakkelijk schimmelinfecties en infecties met bacteriën kunnen ontstaan. Deze zijn namelijk dol op een warme, vochtige omgeving.

Jodium test

De diagnose hyperhidrosis kan gemakkelijk op grond van het verhaal van de cliënt en het klinisch beeld (verschijnselen) worden gesteld. Aanvullend onderzoek is alleen nodig indien er bijkomende klachten zijn die wijzen op een onderliggende aandoening.

De dermatoloog doet vaak de jodium-zetmeel test. Met de jodium-zetmeel test is gemakkelijk de plaats van overmatig transpireren op te sporen. Deze wordt gebruikt om gelokaliseerde hyperhidrosis aan te tonen. Hierbij wordt de huid goed afgedroogd en ingesmeerd met twintig procent jodium in alcohol. Na droging wordt er zetmeel (poeder) over

Dermatologie

de behandelde huid gestrooid. Zetmeel reageert met jodium in aanwezigheid van het water uit het zweet en geeft een donkerblauwe-zwarte verkleuring op de plaats van de zweetdruppel (zie foto's).

Iontoforese behandeling

Iontoforese behandeling kan goede resultaten opleveren. Dit is een methode waarbij de handen en voeten worden ondergedompeld in water, waar een zwakke elektrische lading doorheen wordt geleid. Iontoforese kan worden uitgevoerd met twee vloeistofbakjes, maar ook met vochtige, sponsachtige applicators. Voor de oksels, het gezicht en de rug zijn speciale applicators ontworpen. De behandeling duurt vijftien tot twintig minuten en moet drie keer per week worden uitgevoerd, tot de overmatige transpiratie is opgehouden. Daarna kan worden overgegaan op een minder frequente behandeling, bijvoorbeeld eenmaal per week. De manier waarop iontoforese werkt, is niet goed bekend. Mogelijk wordt de zweetproductie geremd door verstoring van het transport van ionen in de zweetklieren. Het is vooral geschikt voor handen en voeten. Voor ernstige gevallen is deze therapie echter niet altijd toereikend.

Botulinetoxine behandeling

Een vrij nieuwe behandelingsmogelijkheid is het blokkeren van de zweetafscheiding met behulp van botulinetoxine. Dit is een gif dat geproduceerd wordt door de bacterie *Clostridium botulinum*. Dit eiwit blokkeert de prikkeloverdracht bij de overgang van zenuw naar spier en van zenuw naar zweetklier. Door de zenuwblokkade houden de zweetklieren op met het aanmaken van zweet. Botulinetoxine wordt met kleine injecties in de huid gespoten op de plaatsen waar sprake is van hyperhidrosis. Het effect is vaak buitengewoon goed, maar de blokkade heeft slechts een tijdelijke werking. Na drie tot zes maanden treedt herstel op van de zenuwprikkelgeleiding en daardoor komt de hyperhidrosis terug. De behandeling zal dus geregeld moeten worden herhaald. De injecties met botulinetoxine zijn pijnlijk, vooral aan de handen. De handen kunnen alleen met botulinetoxine worden behandeld onder regionale verdoving.

Dr. A.J. Oosting, dermatoloog Spaarneziekenhuis, Hoofddorp
C.M. Uppelschoten, directeur U-Consultancy, Nieuwegein

Dermatologie Opleidingen U-Consultancy

De basisopleiding Dermatologie voor Schoonheidsspecialisten bestaat uit vier modulen:

- Module 1: Efflorescentieeler & Behandelingsprincipes
huidaandoeningen;
- Module 2: Eczeem en allergie, Psoriasis & Pigmentstoornissen;
- Module 3: Infecties, Acne & Rosacea;
- Module 4: Huidtumoren & Cosmetische chirurgie.

Data basisopleiding najaar 2010

- Maandag 4 en 25 oktober 2010
van 09.30 -17.00 uur in Antwerpen (België)
- Woensdag 13 oktober en 3 november 2010
van 09.30-17.00 uur in Zwolle
- Maandag 15 en dinsdag 16 november 2010
van 09.30 -17.00 uur in Paramaribo (Suriname)

De vervolgopleiding Dermatologie voor Schoonheidsspecialisten bestaat uit vier modulen:

(Alleen te volgen na behalen certificaat basisscholing)

- Module 5: Vlekjes op de huid en behandeling;
- Module 6: Donkere huid & Pigmentstoornissen &
Overbarring;
- Module 7: IPL, Laser en cosmetische behandelingen;
- Module 8: Huidtumoren & Littekenbehandeling.

Data vervolgopleiding najaar 2010

- Maandag 1 november en dinsdag 9 november 2010
van 09.30-17.00 uur in Riethoven (bij Eindhoven)
- Maandag 8 november en dinsdag 7 december
van 09.30-17.00 uur in Zwolle
- Donderdag 18 en vrijdag 19 november 2010
van 09.30 -17.00 uur in Paramaribo (Suriname)

Meer informatie een aanmelden kan via het inschrijfformulier
www.uconsultancy.nl. U-Consultancy, Postbus 7060,
3430 JB Nieuwegein, tel.: 030-6044170, fax: 030-3100159,
e-mail: info@uconsultancy.nl

Bezoek U-Consultancy tijdens Beauty Salon dimensions.
Standnummer: 08.D015.